

**NEKOLA, Martin a kol. Český Marco Polo
Bohumil Pospíšil. Vydání první. Praha:
Euromedia group a. s., 2025. 296 s.**

Stanislava Guryčová

V současné době se čím dál více vynořují osobní archivy cestovatelů z dřívějších dob, kteří byli buď záměrně zapomenuti minulým režimem, nebo se jejich práce „ztratila“ na cestách. Jako případ ztráty můžeme označit osobnost Bohumila Pospíšila, který od roku 1926 společně s kamarádem Josefem Hüblem začal objevovat svět za hranicemi nově vzniklého Československa.

*Oficiální snímky
mladé dvojice
dobrodruhů krátce
před odjezdem na
cestu kolem světa.*

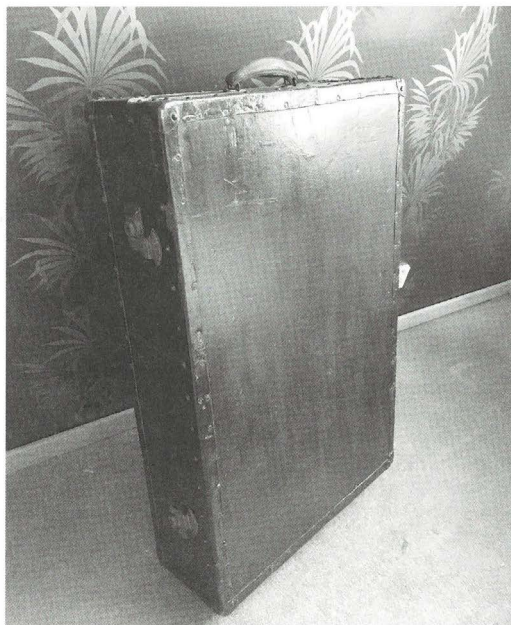

Bohumil Pospíšil (vlevo) a Josef Hübl. Fotoarchiv MJVM.

Osobní archiv Bohumila Pospíšila se do České republiky dostal poměrně nedávno. Archiv obsahuje dokumentace, korespondenci a fotografie z cest i osobního života. Byl objeven v kufru a krabicích během koronavirové pandemie v rodinném domě v Aucklandu na Novém Zélandu. Nalezené dokumenty se staly podkladem pro nově vydanou knihu Český Marco Polo Bohumil Pospíšil.

Náhrobní kámen v Aucklandu.

Lodní kufr, kde zůstával dlouho ukryt Pospíšilův bohatý archiv, dorazil do Prahy. Únor 2022.

Náhrobní kámen v Aucklandu a pozůstalost Bohumila Pospíšila v kufru, který přicestoval v roce 2022 do Prahy. Fotoarchiv MJVM.

MR BOHUMIL POSPISIL, the Czechoslovakian author and journalist, who arrived in Christchurch last evening. He is making a lecturing tour of the world and intends writing a book on New Zealand.

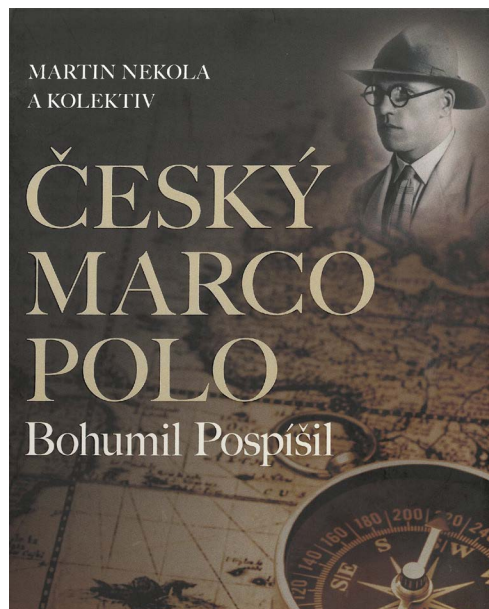
JOURNALIST ON TOUR OF WORLD

TRAVELS 62,000 MILES
THEN WEDS DUNEDIN GIRL.

Novinový výstřížek. Fotoarchiv Martina Nekoly.

Bohumil Pospíšil se narodil v roce 1902 v Přerově. Už od dětství projevoval zájem o objevování a dobrodružství, což se později projevilo v jeho profesních i zájmových oblastech. Po první světové válce se živil jako novinář na volné noze a obchodní cestující. Vynikal znalostí umělého jazyka esperanto, a dokonce byl členem Světového esperantského svazu. Byl taky členem Sdružení socialistických skautů a Spolku volných myslitelů „Augustin Smetana“. Se spolužákem z měšťanky Josefem Hüblem sdílel velké životní i cestovatelské plány a v roce 1926 se vydali vlakem přes Balkánský poloostrov, dále přes Turecko do Sýrie. Jejich první trasa směřovala k Blízkému východu a následně až k Střednímu východu. V tu dobu se již ve většině zemí ze zmíněných oblastí objevovali českoslovenští zástupci, což se jim stalo velkou pomocí a oporou při cestování. Nejvíce času, pozornosti i energie věnovali Číně, kam zavítali v rozmezí tří let dvakrát. Jejich trasu velmi pečlivě dokumentují razítka a udělená víza a svým způsobem i fotografie pořízené na cestách, které byly objeveny v soukromém archivu. Pospíšilovy cesty byly zakončeny na Novém Zélandu, kde se se svou rodinou ve 30. letech usadil. Své zkušenosti a zážitky z cest Pospíšil zveřejňoval prostřednictvím přednášek, psaní článků a taky dvou cestopisů, které vyšly v Praze v průběhu roku 1935 a staly se bestsellery.

I přesto, že měl Pospíšil v období okupace Československa německými vojsky zařízen život již na Novém Zélandu, nezůstal ve vztahu ke své rodné zemi pasivní a angažoval se v krajanském hnutí. Stal se předsedou nově založeného spolku Československý spolek, který měl za cíl podporovat válečné úsilí spojenců a spolupráci mezi slovanskými národy. Samotný Pospíšil měl velký podíl v oblasti propagace. Pořádal přednášky, psal články do tisku, ale komunikoval i s novozélandskými i československými exilovými orgány nebo Červeným křížem. Za tuto činnost obdržel v roce 1942 děkovný dopis od Edvarda Beneše. S koncem světové války končí i profesní stopa Bohumila Pospíšila. Zemřel v roce 1974 v Aucklandu, kde je i pohřben.

Obálka publikace *Český Marco Polo* Bohumil Pospíšil. Fotoarchiv MJVM.

Autorem knihy je Martin Nekola a kolektiv autorů, mezi kterými najdeme osobnosti z oblasti sinologie, politologie, sociální antropologie, orientalistiky, vědecké pracovníky z Orientálního ústavu AV ČR, Karlovy univerzity a české diplomaty působící v zahraničí. Martin Nekola je politolog a historik, který je koordinátorem projektu The Czechoslovak Talks, jehož cílem je zprostředkovat veřejnosti životní příběhy československých krajanů ve světě. Je autorem mnoha článků a publikací, které se těmto příběhům věnují. Zasloužil se také o získání archivu Bohumila Pospíšila a jeho převezení do České republiky. Kniha mapuje Pospíšilův raný život v Československu, dokumentuje jeho cesty i život na Novém Zélandu. Úvod knihy seznámí čtenáře s osobností Bohumila Pospíšila a s počátky jeho cestovatelské kariéry. Následujících 19 kapitol se věnuje jednotlivým navštíveným zemím, tyto kapitoly jsou složeny z Pospíšilových poznatků o dané zemi, a jsou doplněny stručnou historií země zpracovanou jedním z autorů knihy. Každou kapitolu zpestřuje okénko, které obvykle tvoří zážitky či dojmy z dané země, které si cestovatelé zapsali do svých deníků, a bohatá galerie fotografií. Závěr knihy tvoří popis Pospíšilova života na Novém Zélandu od 30. let až do jeho smrti v roce 1974. I přes chybějící graficky znázorněné trasy je popis navštíveného místa poutavě „vykreslen“. Čtenáři se dostane stručný, ale přesto skvěle zmapovaný historický vývoj dané země i dokumentace společenské situace v době Pospíšilovy návštěvy. Kombinací těchto dvou faktorů získá čtenář ucelenou představu o životě v dané zemi. Rozsáhlá fotogalerie tuto představu doplňuje a dokonale mapuje navštívená místa, jako například Čínu, Koreu, Mongolsko, Thajsko, Malajsii nebo taky Austrálii. Kniha není čistým cestopisem, ale i náhledem do života mnoha kultur a společenství. Publikaci Český Marco Polo Bohumil Pospíšil lze doporučit jako prvotní zdroj informací o cestách a dobrodružstvích Bohumila Pospíšila, ale také pro rozšíření vědomostí a informací o zemích střední a jihovýchodní Asie. Čtenáře nepochybně ponoukne k přečtení Pospíšilových vlastních cestopisů, z nichž nejznámější jsou dva bestsellery, a to Čínou za revolučního varu a Toulky po ostrovech divů. Komu je téma cestovatelství, historie a společenské kultury blízké, nechť se vydá společně s Bohumilem Pospíšilem po Blízkém, Středním i Dálném východě. Po přečtení recenzované knihy se sami přesvědčíte, že přezdívka Český Marco Polo je Bohumilu Pospíšilovi udělena právoplatně a zaslouženě.